

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema

Vrijheid

Het feit dat wij op deze dag met zoveel mensen bij elkaar mogen komen, dat is al vrijheid

VERDER IN DIT NUMMER

- Verslaving en (on-)vrijheid
- Old Burgerweeshuis

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Ubuntu

Als ik het woord vrijheid hoor of lees, moet ik altijd aan Nelson Mandela denken. Bijna dertig jaar gevangengezeten op Robbeneiland en dan niet verbitterd vrijkomen, maar met een wereldvisie, gebaseerd op gelijkwaardigheid, broederschap en liefde voor je medemens. Of zoals hij zelf zegt: “Het gaat er niet om wat je zelf bereikt hebt, maar om datgene wat je betekent hebt voor een ander. Je moet zo leven dat de vrijheid van anderen juist gerespecteerd en versterkt wordt.” Volgens hem kan dat alleen als iedereen de ruimte krijgt om de ultieme versie van zichzelf te worden. Dat hij of zij bij iedereen zichzelf kan zijn en kan zeggen wat hij/zij denkt en vooral voelt, zonder meteen beoordeeld of afgewezen te worden. Mandela noemt dat in het Zuid-Afrikaans Ubuntu.

In mijn optiek zou het goed zijn als wij in bijna alles wat wij doen Ubuntu als uitgangspunt nemen. De kracht van Ubuntu zit namelijk in de ontmoeting met je medemens. Kijken waar de overeenkomsten zitten. Verschillen zullen er altijd zijn en die moeten we respecteren. Echter als we de overeenkomsten zien, dan kunnen we bruggen bouwen. Zowel in Israël als in Gaza huilen moeders om hun gestorven kinderen. Het verdriet is universeel. Ga daar eens met elkaar over praten. Misschien komt er dan een einde aan het uitzaaien van leed, zodat ook Joden en Palestijnen in vrijheid kunnen leven.

In deze Riepe een aantal verhalen over de moderne vrijheidsstrijders die elk op hun eigen unieke wijze een gevecht leveren voor hun vrijheid.

Arnold de Meijer

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is €0,90 voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO

Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK

Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE

Dominique Krauts

EINDREDACTIE

Sofie Risamena

REDACTIE

Wietske Aupers
Teun Boulogne
Jan Jaap Harmens
Arnold de Meijer
Anna de Ruiter
Michelle Wubs

Robby Bakker
Tim Drenth
Romée Knol
Hannie Polefiek
Yvonne Vast

VORMGEVING

Maico van Dijk
Saskia Robbe

Dionne Hagedoorn

FOTOGRAFEN

Kevin Bekkering
Frits Blom
Jaap ten Hoove

Bachir Benchagra
Marinus Hillenga
Mark Timmerman

GASTFOTOGRAAF

B.D. van der Meulen

VASTE COLUMNISTEN

Dick Bijmolt
Niek Heidanus
Gerard Lohuis
Saffira Rijkee
Gerlinde Spaan
Rudy Vane

Ellen Floris
Jaap Krol
Natalja Oosterbaan
Eddy Sikma
Lydia Tuijnman
Marieke Werkman

FOTOGRAFIE COVER

Bachir Benchagra

STRIP

Robby Bakker

PUZZEL

Dionne Hagedoorn

ILLUSTRATIES

Robby Bakker
Leyla Karaaslan
Ilse Wolmeijer

Maico van Dijk
Saskia Robbe

DRUK

Van Liere Media, Emmen

MET DANK AAN

Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK

Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS

Eddy Posthumus

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE

Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE

WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe
ISSN
2405-769X

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

INHOUDSOPGAVE

VERSLAVING EN (ON-)VRIJHEID

4

'Als ik iets over vrijheid heb geleerd, is dat je het zelf moet willen.' Een vriendelijk ogende man van 72, Bos geheten, heeft in totaal zestien jaar van zijn leven in de gevangenis gezeten.

10

HOSPICE GASTHUIS GRONINGEN

Hospice Gasthuis Groningen is een kleinschalig bijna-thuis-huis waar iedereen op zijn eigen manier zijn laatste levensfase door kan brengen. 25 jaar geleden is het hospice aan de Eendrachtskade NZ geopend en sindsdien zijn hier 1035 mensen gestorven omringd door liefde en aandacht.

16

OLD BURGER WEESHUIS

In een slijk grachtenpand in het centrum van Leeuwarden is stichting het Old Burger Weeshuis (OBW) gevestigd, een van de sponsors van De Riepe. Wij spraken met bestuurslid Jorrit Volkers.

20

STICHTING MOEDIG GRONINGEN KANALISEERT ARMOEDEHULP

Na ruim twintig jaar heeft Evert Janse (67) afscheid genomen van Omroep Organisatie Groningen. Hij is trots op wat hij heeft betekend met name voor mensen die bij OOG hun eerste stappen in omroep land hebben gezet en daarmee succesvol zijn geworden.

Marieke Werkman

6

Jaap Krol

19

Gekkenwerk

7

Horoscoop

22

Oet Kloosterholt

8

Strip

23

Koken met een missie

9

Kruiswoordcrypto

23

Werk in uitvoering

13

Straatklinkers

24

Kunst op straat

14

Opvanginstellingen

27

Stop de tijd

15

De andere kant

28

In het vizier

18

VERSLAVING EN (ON-) VRIJHEID

Door **Wietske Aupers** Illustratie **Robby Bakker**

‘Als ik iets over vrijheid heb geleerd, is dat je het zelf moet willen.’ Een vriendelijk ogende man van 72, Bos geheten, heeft in totaal zestien jaar van zijn leven in de gevangenis gezeten. Hij wil alleen met zijn achternaam in De Riepe omdat hij geen behoefte heeft herkend te worden, en met zijn voornaam valt het meer op. Wel wil hij zijn verhaal graag kwijt.

‘De eerste keer dat ik gevangenisstraf kreeg, was voor een geweldsdelict.’ Over wat voor geweld dit was, wil hij liever niet veel kwijt. Wel vertelt hij hoe het kwam: ‘Ik was verslaafd aan de heroïne, zat dus in de drugs wereld. Ik had een relatie met een vrouw en toen ik een keer het geld voor de drugs niet kon betalen, hebben ze haar misbruikt. Als ze aan mijn familie komen, word ik blind.’

Gevangenschap en therapie

De rechter legde hem voorwaardelijke tbs op. In de tbs-kliniek werkte een psychologe waar hij na twee jaar een relatie mee kreeg. ‘Dat mag niet, je mag geen verhouding hebben.’ De leiding van de kliniek moest beslissen of de psychologe ontslagen werd of dat Bos weg moest. Omdat hij voorwaardelijke tbs had, werd besloten zijn straf op te schorten. Hij kwam op vrije voeten, maar de voorwaarden bleven gelden: als hij zich nogmaals aan geweld schuldig zou maken, zou hij weer naar een kliniek moeten. Ook moest hij nog therapie volgen bij het IMC (Intramuraal Motivatie Centrum). ‘Daar heb je allerlei activiteiten zoals wandelen, sporten, creativiteit en praatgroepen. Het is gericht op terugkeren in de maatschappij, maar ik moet eerlijk zeggen dat ik het vooral deed omdat ik anders terug naar de bajes had moeten.’

Drugs zorgen ervoor dat ik me niet volledig vrij voel

Verslaving

Hij trok in bij de psychologe en bleef tien jaar bij haar. ‘Ik ben toen zes jaar clean geweest, maar op een gegeven moment heb ik wel weer wat gebruikt. Dat was de druppel waardoor die relatie stuk liep. Je gaat liegen en dat is niet goed. Er zijn nog meer dingen gebeurd natuurlijk, maar de voornaamste reden was mijn verslaving.’ Hij hoefde uiteindelijk niet terug naar de kliniek, maar zat in zijn latere leven nog een paar keer vast voor inbraak en vermogensdelicten. De laatste keer was drie jaar geleden. Alles om zijn verslaving te bekostigen.

‘Ik ben begonnen met stuff roken en later overgegaan op heroïne. Dat ik verslaafd raakte kwam niet door andere mensen, het was puur mijn eigen ding. Het was de tijd van provo’s en hippies, heel anders dan nu. Deels deed ik het ook wel omdat het thuis niet rooskleurig was. Ik had vijf broers waar ook de mondjes van gevoed moesten worden. En

mijn vader had losse handjes, maar mijn moeder is de liefste vrouw van de wereld.’

Onvrijheid

In die tijd betekende vrijheid niet zo heel veel voor hem. ‘De keren dat ik gevangen zat vond ik het ergens wel best. Je bent van de druk af hoe je buiten moet leven. Maar het is niet leuk als je moet zeggen dat je in de bajes zit.’ Hij kreeg in de gevangenis uiteraard geen drugs en ook geen methadon. ‘Maar als je in het nauw zit, ben je vindingrijk. Mijn broer kwam op bezoek en gaf me stuff en heroïne.

Nu hij weer een vrij man is, kan hij nog steeds niet goed onder woorden brengen wat vrijheid voor hem betekent. Een ding weet hij wel: ‘Ik dacht altijd dat je met drugs vrijheid kon krijgen, maar dat is niet zo. Drugs zorgen ervoor dat ik me niet volledig vrij voel.’ De laatste keer dat hij zat was drie jaar geleden.

Mooi werk

Ondanks dat het thuis niet heel fijn was, maakte hij wel de lts af en deed een opleiding tot stukadoor. In dat vak heeft hij zestien jaar met veel plezier gewerkt. ‘Als je een kaal huis hebt, dan gaat de stukadoor de muren egaliseren. Je maakt het huis in feite mooi. Er hoorde ook restauratiewerk bij. Dan kwam je in van die grote herenhuizen met engeltjes en druivenranken op het plafond, dat hielp ik dan herstellen. Daar moet je wel wat voor weten en dat vind ik mooi. Stukadoor is een van de zwaarste beroepen omdat je fysiek veel boven je hoofd werkt.’ Hij heeft zelfs nog een tijdje in Duitsland gewerkt. ‘Dat verdiende goed, maar het ging helaas allemaal op. Dat gebeurt als je een verslaving hebt.’

Geen geraniums

Bos denkt niet dat hij ooit nog zonder middelen zal kunnen, maar hij gebruikt al twintig jaar voornamelijk methadon en bezoekt het Twaalfde Huis, dagbesteding voor verslaafden.

Hij doet daar inpakwerk, maakt mooie schilderijen en schrijft. Die bezigheden geven hem voldoening. ‘Als ik thuis zou zitten zou ik doodgaan achter de geraniums.’ Hij heeft al dertig jaar een relatie met dezelfde vrouw, een eigen woninkje, AOW en een klein pensioentje. Toch vindt hij het leven als verslaafde soms hard. ‘De ene keer ben ik tevreden met mijn leven, de andere keer kan het me gestolen worden.’

Vrijheid

Ik ben niet afhankelijk van andere mensen. Dat geeft een gevoel van vrijheid. Ik heb wel een stempel en dat houd ik tot het einde van mijn leven. Ach, zo vrij zijn andere mensen ook niet. Het is overal oorlog, ik ben blij dat ik dat niet aan den lijve heb ondervonden. Ik heb als kind veel op straat gespeeld, dat was een stuk vrijheid dat je toen veel meer had dan tegenwoordig. ‘Ik zou anderen willen meegeven: houd je verre van drugs, want je wordt behoorlijk afhankelijk van die middelen. En tegenwoordig is het leven als verslaafde veel harder dan toen ik eraan begon.’ ♦

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

Op de radio hoorde ik dat iedereen in Nederland zich zou moeten voorbereiden op een eventuele oorlog uitbraak. Iets meer dan twee jaar geleden begon de oorlog in Oekraïne. Dit zou kunnen ontaarden in een derde wereldoorlog. Volgens Rob Bauer, de hoogste NAVO-militair was het verstandig om aan aantal dingen aan te schaffen: “Je moet flessen water in huis hebben, een radio op batterijen en een zaklantaarn”. Dit zodat je de eerste zesendertig uur kon overleven. Een fles sterke drank kon wat mij betreft aan dit lijstje worden toegevoegd. In mijn inbouwkast zocht ik naar een zaklamp, die kapot bleek te zijn. Wat heb je eigenlijk aan een zaklamp, fles water of radio als er een kernwapen wordt ingezet? Zijn er in Nederland überhaupt nog ergens kelders waar je kunt schuilen?

Pas geleden zag ik Jeroen Pauw op televisie. De presentator had een reis gemaakt dwars door Oekraïne en verbaasde zich over de veerkracht van de inwoners. Dat ze hun leven zo goed (en kwaad) mogelijk probeerden voort te zetten. Hij had gezien dat er jongeren op een terras zaten en er een biertje dronken. Het was zo op het eerste oog een ontspannen gezicht. Tegelijkertijd schuilden een paar straten verderop mensen in een schuilkelder. Op een terras gaan zitten en het leven vieren terwijl je je in een oorlogssituatie bevond. Een stil verzet van dappere jonge mensen die verlangden naar een leven waarin ze in vrijheid konden opgroeien.

Beelden van gebombardeerde brandende flatgebouwen stonden op mijn netvlies. De kogels, de bommen en het bloed. Ik dacht aan al die mensen in Soedan, Oekraïne, Israël en Palestina en andere plekken in de wereld waar oorlog plaatsvond. Hoe gaan zij om met de dagelijkse stress van dreigend onheil? De angst om te gaan slapen in je eigen huis, want er kon ieder moment een bom op je dak vallen. Tentenkampen waar families dicht op elkaar gepakt leefden zonder water, voedsel of sanitaire voorzieningen. De onzekerheid die onder je huid kroop. Afgelopen week fietste ik langs het Eemskanaal en zag een schip met daarop de tekst: Hoop doet leven. Aan die woorden, daar klamp je je aan vast als alles op losse schroeven staat.

HOOP

GEK KEN WERK

Ik bel je wel als het nodig is

Door **Gerard Lohuis** Illustratie **Saskia Robbe**

Een van de voorwaarden voor een gelukkig bestaan is het ervaren van autonomie. Dat is een rekbaar begrip want het hangt van de persoonlijke ervaring af hoe iemand dat beleeft. We worden voortdurend beïnvloed door allerlei maatschappelijke processen die ons bewust beïnvloeden. Vaak zijn we er niet eens van doordrongen dat onze gedachten en emoties aangejaagd worden vanuit de (social) media en het feit dat we vooral consumenten zijn. Wanneer mensen gevraagd worden of ze zelf beslissingen nemen, hebben ze vaak niet door dat de reclame of de invloed van een social influencer, onbewust hun eigen mening “kaapt”. Zo ook bij Jacqueline.

Jacqueline is een vrouw van negentien. Ze is dit jaar gestart met een universitaire studie. Sinds drie weken lukt het haar niet om naar de colleges te gaan. Ze ligt veel op de bank, ervaart het leven als zinloos en is de regie over haar leven kwijtgeraakt. Ze woont nog bij haar ouders thuis. Deze hebben gisteren bij de huisarts aan de bel getrokken omdat Jacqueline heeft aangegeven dat ze niet langer wil leven. Paniek alom en de huisarts heeft haar met spoed verwezen. Hij heeft vastgesteld dat ze alle symptomen van een depressie heeft.

Ze komt met hangende schouders en een treurig gezicht de spreekkamer binnen. Ze steekt meteen van wal. ‘Volgens mij ben ik niet te helpen en de huisarts denkt dat ik zwaar depressief ben.’ Ze knikt wanneer ik vraag of ze er over nadenkt om haar leven te beëindigen. Zachtjes rollen de tranen over haar gezicht. Ze is duidelijk de greep op haar

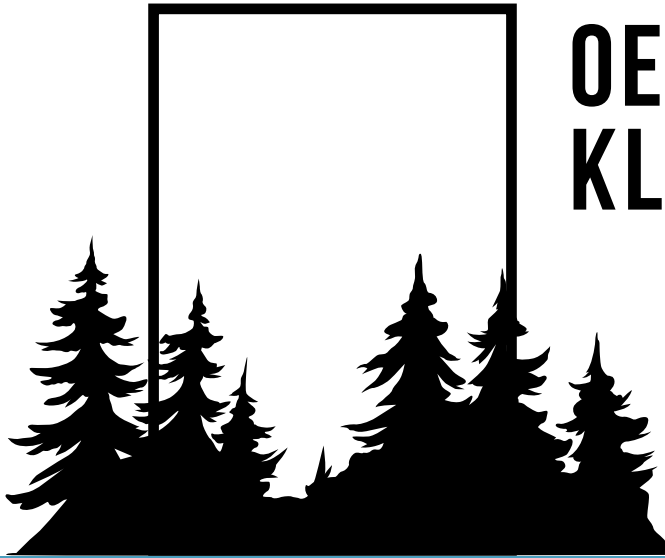
leven kwijtgeraakt en ik ben benieuwd welke gedachten daarbij een rol spelen. Ze vertelt dat ze altijd op topniveau hockey speelt, dat ze altijd goede resultaten in haar studie heeft, dat ze alles perfect wil doen, een leuke vriend heeft, actief is op social media en dat ze naast de studie een baantje heeft zodat ze binnenkort op kamers kan. Ze eindigt met de conclusie dat ze alles heeft en toch niet gelukkig is.

Jacqueline is verstremgeld geraakt in een kluwen van emoties en gedachten die op zoek zijn naar een gelukkig leven. Helaas is het leven onvoorspelbaar en verloopt het soms grillig. Je bent nu eenmaal niet elke dag gelukkig en het is maar de vraag of het enig nut heeft om dat na te streven. Helaas doet social media ons geloven dat je “geluk” zelf kunt bepalen en geeft het vaak een eenzijdig positief beeld van het leven.

‘Je bent volgens mij niet depressief, maar lijdt wel aan het leven en de eisen die je jezelf oplegt. Je hoeft geen depressiebehandeling’ en ik beschrijf haar wat er sociaal gezien met haar gebeurt. Ze knikt en is opgelucht dat ze niet ziek is. Ze gaat steun zoeken bij de studietoelichting en wil enkele vriendinnen vragen haar de komende tijd te helpen. En met hen in gesprek gaan om te leren haar eigen eisen naar beneden bij te stellen. ‘Ik bel je wel als ik er niet uitkom.’ Ik zie een voorzichtige glimlach tevoorschijn komen.

Gerard Lohuis is sociaal-psychiatisch verpleegkundige bij BuurtzorgT

OET KLOOSTERHOLT

Door **Dick Bijmolt**

VOORTGANG

Aan de ontwikkeling van je kinderen kun je zien dat je zelf ouder wordt. Het erf waar ik op woon bezit ik al vijftig jaar. Van de week nog liep ik er door mijn bos, waarvan de bomen meer dan twintig meter hoog zijn. Die heb ik lang geleden gepoot met mijn toenmalige schoonvader. “Boompje groot, plantertje dood”, is het gezegde. Ik leef dus nog. Onder het lopen mijmerde ik over die tijd. Dat ik er met mijn eerste zoon liep, hij op klompjes en een boerenkieltje aan. Als je ouder wordt schijn je steeds vaker terug te denken aan vroeger. Je blik verandert.

Het stuk voor je wordt qua verwachting steeds korter, het afgelegde traject toch steeds langer. Iedere dag is meegenomen, carpe diem. De krant heb ik altijd zo uit, De aandacht is vooral gericht op de sportpagina, mijn cluppie en de overlijdensadvertenties. Hoeveel heb ik er nu weer verslagen qua levensjaren. Dat zijn er al heel wat. Van mijn jeugdvrienden zijn er drie al decennia dood. Ik denk dat ze mij vanuit het hiernamaals hun niet geleefde jaren cadeau doen. Postume vriendendiensten. Maar dat moet nog ten volle bewezen worden. En in deze verwachting paf en drink ik er redelijk op los. Ik ben altijd positief ingesteld.

Mijn kinderen zijn bereid in meerdere fases. Sommigen noemen het eerste en tweede leg. Dat vind ik oneerbiedig. Hoewel de huidige resultaten geen garantie zijn voor de toekomst durf ik toch te zeggen dat ze allemaal redelijk gelukt zijn. De twee eersten van middelbare leeftijd nu, hebben goede banen en op het oog stabiele relaties. Hoewel je daar nooit zeker van kunt zijn. Ikzelf ben een voorbeeld van aaneengeregen mislukkingen op relatiegebied. Maar hier ga ik verder niet op in. Op dit moment verkeer ik al ruim zeven jaar met mijn liefje, naar volle tevredenheid. In haar armen hoop ik mijn laatste adem uit te blazen om dan begraven te worden op die natuurbegraafplaats, naast een jood uit mijn geboorteland. De verwantschap omdat je in hetzelfde jaar geboren bent. Ik kocht er gelijk twee graven, hoewel ik op dat moment geen relatie had. Optimist zei ik al. De twee jongste kinderen, tweede fase, lijken ook hun draai in het leven te vinden. De jongste zoon gaat net zelfstandig wonen. In zijn appartementje staat nu nog alleen een bankje. Daarop zit ik dit stukje te typen, want hij moet werken en hier komen zo lieden om de gordijnen op te meten. Heel veel in zijn leven, en deze kamer moet nog gevuld worden.

KOKEN MET EEN MISSIE

Reddende krullen

Door Lydia Tuijnman

Het universum is soms een bitch. De hond heeft zo te zien buikpijn, de kat heeft een teek en hapt als je wilt helpen, de man praat terug terwijl dat nu even niet moet en de kruidenboter is gesmolten én geschift en het bezoek staat op het punt om te arriveren. Zonder kruidenboter gaat het echt niet. Ik grijp naar mijn "Oh help wat moet ik nu doen!"-kookboek van John en Marina Bear, maar ook hier wordt geen uitkomst geboden. Ik ruk de deur van de koelkast haast uit de sponning om te kijken of daar iets in ligt dat mij op een idee kan brengen. Een hoekje van een blok boter lonkt bloot vanuit de wulps openstaande verpakking. Dat lijkt mij een duidelijk teken van het universum, dat verder echter geen uitleg geeft. *Bitch!* Hoe nu!? De tijd ontbreekt om overnieuw te beginnen. Naar de keuken met dat boterblok. Ik pak de kartelkaasschaaf en begin krullen te schaven. Ik rangschik de zodoende ontstane geribbelde boterbuisjes op een decoratief bord.

Hier: een pot gehakte knoflook en daar: het smalle handvat van een theelepeltje, gauw in iedere krul behendig een streepje knoflook geschoven. De boterkrullen bestrooid met peper uit de molen en dito grof zout.

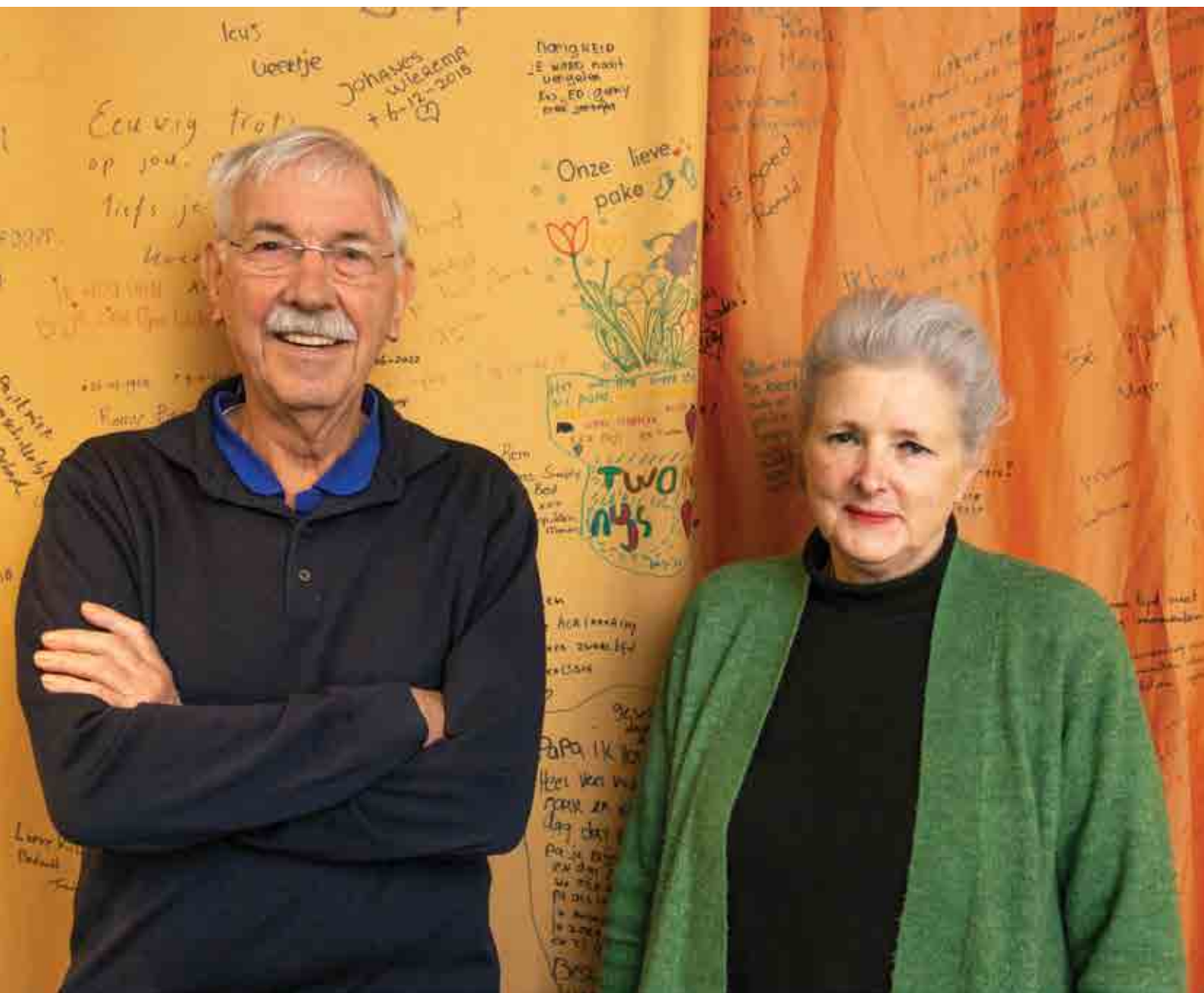
KLAAR.

Het bezoek is lovend over mijn culinair uitzierende knoflookboterkrullen, die ook nog eens decoratief smelten op het warme stokbrood. De kat is met teek en al de deur uitgegaan en de hond laat een kennelijk zeer verlossende scheet. De man wijdt zich aan de conversatie met de gasten en ik hoef me deze maand niet het hoofd te breken over het recept voor De Riepe. Het universum is soms een schat.

Hospice Gasthuis Groningen

Al meer dan 25 jaar sterven in vrijheid

Door **Hannie Poletiek** Fotografie **Frits Blom**

Hospice Gasthuis Groningen is een kleinschalig bijna-thuis-huis waar iedereen op zijn eigen manier zijn laatste levensfase door kan brengen. 25 jaar geleden is het hospice aan de Eendrachtskade NZ geopend en sindsdien zijn hier 1035 mensen gestorven omringd door liefde en aandacht.

‘Ons huis biedt plaats aan zes terminale patiënten en is helemaal in handen van vrijwilligers. Wij werken onafhankelijk van de overheid, hierdoor kunnen we onze eigen regels stellen. We vinden het belangrijk dat de gasten in alle vrijheid en naar eigen inzicht hun laatste dagen kunnen doorbrengen.’ Aan het woord is Willemien Lenstra, vrijwilligster van het eerste uur. ‘Ik was betrokken bij de palliatieve zorg van Humanitas, wij hielpen terminale patiënten in hun eigen omgeving. Wij constateerden dat dit niet voor iedereen fijn verliep, de mantelzorgers (vaak naaste familie) raakten overbelast en tegelijk moesten ze afscheid nemen van hun dierbare. We zagen dat er behoefte was aan een plek waar mensen in een fijne omgeving en met de nodige zorg en aandacht kunnen sterven. Een plek net als thuis, en dit werd het hospice Gasthuis Groningen. Het heeft wel enkele jaren gekost om dit op te zetten, vooral de fondsenwerving vroeg veel tijd en aandacht, maar het is gelukt, 19 januari 1999 is Gasthuis Groningen geopend.’

In de gezellige huiskamer zit nog een vrijwilliger: Ferd Kramer, gepensioneerd psychiater: ‘In mijn werk heb ik veel te doen gehad met mensen met psychische aandoeningen. Na mijn pensionering ben ik op zoek gegaan naar een vrijwilligersbaan die bij mij past en ben ik hier terechtgekomen. Niet dat ik mijn oude vakkennis hier gebruik, ik ben een vrijwilliger net als alle andere, soms kan het helpen om te begrijpen hoe mensen psychisch in elkaar steken. Ik werk hier nu vier jaar en heb zitting in het PR-team. Dit is een van de vele teams die we hebben ingesteld in dit huis. We hebben geen hiërarchische structuur, iedere vrijwilliger zet zich in voor zijn of haar eigen team en iedereen heeft een eigen rol.’

Naar eigen inzicht de laatste dagen doorbrengen

Rust, reinheid en regelmaat

De klanten in dit gasthuis zijn terminale patiënten die om diverse redenen niet thuis kunnen of willen sterven. Willemien legt uit, ‘we hebben af en toe thuis- en dakloze mensen in ons huis. Voor hun is dit een luxe verblijf, maar wel heel mooi om hen dit te kunnen bieden in hun laatste levensfase. Mensen bieden we rust, reinheid en regelmaat maar ook liefde, bescherming, aandacht en respect. We hebben geen oordeel, iedereen is vrij om zijn of haar leven hier zo in te richten zoals ze dit thuis ook gewend waren.’

Laatst wilde iemand zijn muur roze schilderen, dan doen we dit. Sommige mensen willen hun muziekinstrumenten bij zich hebben, dan halen we die op. Het moet voelen als thuis en ook familie moet zich hier thuis voelen. Vrijwilligers regelen alles en helpen de patiënten op weg. De medische en verpleegkundige zorg is in handen van Buurtzorg. De patiënten houden hun eigen huisarts en mocht dit niet mogelijk zijn, dan is een huisarts uit de stad beschikbaar. Ook euthanasie is bij ons mogelijk, dit gaat altijd gepaard met de gebruikelijke zorgvuldigheid.’

Van opname tot uitvaart

Ferd beschrijft het proces van opname tot overlijden. ‘Patiënten worden aangemeld door hun huisarts of het ziekenhuis. Het opnameteam overlegt met Buurtzorg en indien akkoord, volgt een opnamegesprek. Iedere klant krijgt twee contactpersonen toegewezen, deze zijn twee vrijwilligers die het vaste aanspreekpunt blijven gedurende de hele verblijfsperiode. De gemiddelde verblijfsduur is een maand, maar het kan ook zo zijn dat iemand een half jaar blijft.’

Tijdens het opnamegesprek worden alle wensen geïnventariseerd, praktische zaken besproken en familieleden genoteerd. Ook de uitvaart komt ter sprake. De klant krijgt een eigen kamer, de familie maximaal drie sleutels van het gebouw.’ Terwijl Ferd dit uitlegt brengt de ambulance een nieuwe patiënt binnen, twee vrijwilligers staan klaar om hem op te vangen.

Afscheid nemen kan op vele manieren

Ze maken veel mee in het huis. ‘Laatst hadden we een uitvaart in deze gemeenschappelijke ruimte van een >>>

eenzame man, die graag wilde dat we op zijn leven proosten met speciaal bier. We hebben toen voor alle vrijwilligers een bodempje bier in een borrelglasje gedaan en geproost. Enkele vrienden van de straat waren ook aanwezig. Hij wilde keitjes op zijn graf, iedereen heeft een steen versierd om op zijn graf te leggen. Het was een mooie uitvaart, maar gebruikelijk regelt de familie deze op een andere plek.'

Nog een andere bijzondere gebeurtenis was het afscheid van Victor, waar hij zelf bij wilde zijn. 'Het was een muzikant, hij en zijn band hebben hier een afscheidsfeest georganiseerd. Victor heeft op het gordijn dat hier hangt zijn eigen naam met sierlijke letters opgeschreven.' Op ditzelfde gordijn hebben familieleden teksten geschreven. Er zitten aandoenlijke teksten bij, "we hebben samen veel meegemaakt, je blijft in mijn herinnering, love you, broer" of met een kinderlijk handschrift "lieve opa, ik hou van jou, kus" of voor iemand die nog goed bij was "de geest nog top, het lichaam op".

Iedereen heeft een steen versierd om op zijn graf te leggen

Vogelhuisjes als metafoor voor thuis

Om het thuisgevoel nog te versterken is ook een diversiteit aan vogelhuisjes opgehangen in de zitkamer. De zitkamer kijkt uit op een tuin waar nog veel meer vogelhuisjes hangen. Ze zijn hier van klein tot groot, van simpel tot extravagant. Net als de echte huizen, net als de mensen die hier komen. Om een beeld te geven van hoe het hieraan toe gaat, heeft Willemien Lenstra een boek geschreven *Mevrouw wil versterven*. Een boek met veertig waargebeurde verhalen die ze heeft opgetekend in afgelopen vijfentwintig jaar. ♦

WERK IN UITVOERING

Bevrijdingsfestival

Door **Hannie Poletiek**
Fotografie **Frits Blom**

Op 5 mei vieren we weer massaal onze vrijheid. Een belangrijk onderdeel van deze viering is het bevrijdingsfestival, een festival met een boodschap. Met financiële steun voor het bevrijdingsfestival geeft de landelijke overheid aan het belangrijk te vinden dat wij op 5 mei op een laagdrempelige manier stilstaan bij de waarden van vrijheid en democratie. Ebel Jan van Dijk, directeur en organisator van het bevrijdingsfestival Groningen is blij met deze bijdrage. 'Daarnaast zijn de gemeente en provincie Groningen en diverse bedrijven waardevolle partners die het festival mogelijk maken.'

In een artistiek pand in de binnenstad van Groningen vertelt Ebel Jan. 'Het organiseren van een dergelijk festival is een steeds kostbaarder aangelegenheid. Wij werken hard om een prachtig feest neer te zetten voor 60.000 - 80.000 bezoekers. In 2020 ging het festival niet door in verband met de pandemie, in 2021 moesten we het online organiseren. Voor de editie van 2022 hebben we een pilot gedaan met ticketing en dit heeft ons veel inzicht gegeven. Vorig jaar moesten we het terrein ontruimen wegens noodweer. We willen het festival graag laagdrempelig en toegankelijk houden maar zijn afhankelijk van vele factoren, waaronder het weer. Hoe goed we ook kunnen organiseren, goed weer hebben we nog nooit kunnen produceren.'

Het bevrijdingsfestival is een festival met een sterk inhoudelijke boodschap. 'Door middel van muziek, verhalen en informatie willen we het thema vrijheid voor het voetlicht brengen. We vieren 79 jaar bevrijding en plaatsen dit ook in historisch perspectief. Wat betekent het voor ons nu en in de toekomst? Het feit dat bands mogen spelen, het feit dat je mag zijn wie je bent. Vorig jaar hebben we de actualiteit verbeeld met een kapotgeschoten ambulance uit Oekraïne op het middenterrein. We organiseren ook nevenactiviteiten, zoals gastcolleges op scholen en universiteit en een vrijheidsmaaltijd.'

Ebel Jan werkt met collega Feiko Stobbe gedurende het gehele jaar aan dit festival en de laatste paar maanden is er een kernteam actief vanuit alle nodige disciplines. 'Na koningsdag start de opbouw. Meer dan 800 mensen, zowel vrijwilligers als professionals zorgen wederom voor een groots bevrijdingsfestival op de drafbaan op 5 mei.' En nu maar hopen dat de weergoden ons goedgezind zijn.

KUNST OP STRAAT

De watertoren

Door **Eddy Sikma** Fotografie **B.D. van der Meulen**

De ene wandschildering is de andere niet. Recent heeft Friesland's hoofdstad Leeuwarden er een fraai exemplaar bij. Notabene zichtbaar op een beeldbepalend punt, te weten hoek Schrans/Hollanderdijk. Vanuit de binnenstad passeer je hier de spoorbomen, ofwel de spoorlijn richting Groningen. Ooit stonden hier pakhuizen en wat oude winkels.

Sinds een tiental jaren een appartementencomplex. Nu de crux. Op de hoek van het gebouw staat een ronde liftschacht. Een hoge constructie waarop prima een verticale compositie past. Die is hier dus gekomen. En wel een zeer passend iets. Een schildering van de voormalige watertoren die ooit aan de andere zijde van de spoorbomen stond. Ontworpen en uitgevoerd door Sidney Waerts, de schildering dan. De toren zelf, uit 1881, ontworpen door ingenieur Halbertsma. Typerend was de gele houten opbouw op de bruine stenen toren. Anno nu zou dit bouwwerk de monumentenlijst wel hebben gehaald. In de 70'er jaren was de verkeersdoorvoer wel zo belangrijk. Het waterleidingbestuur en de gemeente waren het vlot eens. Een omleidingsweg richting Leeuwarden-Zuid. Op het terrein van de toren. Zo is het uitgevoerd. Gezegd moet worden dat de smalle Schrans in wezen een brede straat – meer niet – al het verkeer richting Heerenveen en Zwolle moest verwerken. Dit is veranderd.

De schildering op de liftschacht is in kleur uitgevoerd. Veel tinten paars. De gele bovenbouw van de oude toren past prima in dit contrast. Op de voorgrond twee figuren, mensen die naar de toren kijken. Wat ik eerder al aangaf is de hoogste, de verticaliteit van het geheel. Juist daardoor kan zo'n toren tot zijn recht komen. Naast de beelden en kunstzinnige constructies kan een wandschildering iets meegeven. In dit geval een op de historie gebaseerde afbeelding. Het wordt gewaardeerd door het publiek. Wel afstappen van de fiets bij bezichtiging. Het is hier druk!

IK WIL, IK WIL ...

Door **Saffira Rijkee**
illustratie **Maico van Dijk**

Een sterke eigen wil op al jonge leeftijd. Je zou kunnen zeggen dat de dames in mijn familie die wel hebben. Een van mijn eerste herinneringen is die aan mijn oorbellen. Ik wilde ze per se, al was ik pas 3. Mijn moeder wilde wachten, ik wilde het en wilde het, en dus kreeg ik ze. Maar dan mocht ik niet huilen. Eén traan rolde over mijn wang toen mijn moeder me achter op haar fiets zette, vertelt ze nog weleens.

Ik wilde ook per se mee naar de begrafenis van mijn “blinde omaatje”. Ik was 4 en vroeg, opnieuw, net zolang door tot ik mee mocht. Ik heb haar in haar kist gezien en ben maanden bang geweest.

Oudste dochter hield niet van onverwachtse dingen. De dag dat ik vergeten was te zeggen dat de schoolarts kwam (in groep 2) was ze het enige kind uit de klas dat niet gecontroleerd werd. ‘Ze wilde absoluut niet meegaan’, vertelde juf bij het ophalen, ‘want mama had er niets over gezegd.’ Ook als ze iets wel wist maar niet wilde, gebeurde het niet. Die keer dat ze om 12:00 uur met een jongetje uit de klas mee zou vanwege zijn verjaardagsfeestje – waar ze NIET heen wilde – loste ze op haar eigen manier op: ze gaf haar cadeautjes vast in de ochtendpauze. ‘Wil je mijn moeder bellen dat ze me om 12:00 uur op moet halen?’, vroeg ze aan juf. ‘Ik hoef niet meer naar het feestje.’

Dochter van 11 werd toen ze 6 was tot haar grote schrik een keer opgesloten in haar klaslokaal. Ik stond al een tijdje te wachten op het plein toen ik haar ineens met grote schrikogen, een bezem in haar handjes, voor het raam zag staan. Eenmaal binnen bleek juf zich van geen kwaad bewust pauze te houden met collega’s. Geen idee dat een van haar kinderen zich nog in het lokaal bevond dat ze op slot had gedaan. Wat bleek: dochter wilde graag vegen, maar dat stond niet op de planning die dag. Dus bleef ze stiekem in de klas, wachtte tot juf weg was en ging toch vegen.

Een kind later lijkt de sterke eigen wil nog eens vertienvoudigd in kracht. Jongste dochter vraagt niet, ze doet. Stond de tuindeur éven open, liep ze met haar 2 jaar zo naar de speeltuin een paar straten verder. In Slagharen moest een attractie bijna stil worden gezet omdat ze ons ontglipte en de baan oprende. Gecombineerd met haar neiging dingen letterlijk te nemen levert haar eigen wil soms onvergetelijke taferelen op. Haar klasgenootje had in groep 1 zijn landschildpad eens mee. Alle kinderen zaten ermee op de grond, vertelde juf naderhand. Papieren en verf lagen vast klaar. ‘En dan gaan we nu een schildpad verven’, had juf verkondigd. Ze draaide zich om en daar zat jongste dochter: het schild van de schildpad te verven.

S
T
O
P

D
E

T
I
J
D

Old Burger Weeshuis

Door **Teun Boulogne** Fotografie **Frits Blom**

In een slijk grachtenpand in het centrum van Leeuwarden is stichting het Old Burger Weeshuis (OBW) gevestigd, een van de sponsoren van De Riepe. Wij spraken met bestuurslid Jorrit Volkers.

‘Het Old Burger Weeshuis is ontstaan in 1534, op initiatief van Auck Peeters. Dat was de vrouw van een van de burgemeesters hier in de stad, de stad had meerdere burgemeesters die waren te vergelijken met wat nu wethouders zijn. Zij was zelfvermogend en had geen kinderen, en toen heeft zij zich het lot van de wezen aangetrokken. In haar testament had zij bepaald dat haar nalatenschap moest worden aangewend voor het weeshuis en dat is ook gebeurd. We spreken over 1548, dat was nog voor de reformatie en was het eind van de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Dat was een tijd van burgeroorlogen hier in Friesland en veel ziektes heersten, zoals de pest en cholera. Bovendien waren er toen nog heel veel vrouwen die in het kraambed overleden en veel kinderen die vroeg stierven. Dus wat deden rijke mensen in die tijd als ze kinderen hadden, dan gaven ze geld aan het weeshuis, zodat als ze zouden komen te overlijden, hun kinderen goed verzorgd zouden worden. Vergelijk het maar met een soort verzekeringspremie.’

In de loop van de jaren heeft het weeshuis behoorlijk wat te verduren gehad. ‘Het was in de napoleontische tijd helemaal verwoest, toen zijn ook de vermogens van de weeshuizen in Nederland door Napoleon grotendeels gesnaaid. Er werd een nieuw weeshuis gebouwd, maar in de oorlog ging het weer mis, het werd door de Duitsers gevorderd en gebruikt als hoofdkwartier van de Gestapo. Die hebben het aan het eind van de oorlog in brand gestoken omdat alle archieven erin zaten.’

Jeugd en samenleving

Na de Tweede Wereldoorlog werd het weeshuis gevestigd op zijn huidige locatie en het heeft tot begin jaren 70 ook die functie behouden. In 1996 kwam Jorrit Volkers in de voogdij

(het bestuur, red.) en is het OBW als stichting zich gaan bezighouden met jeugdzorg en steun aan diverse sociale, culturele en maatschappelijke instellingen, evenementen en initiatieven.

‘We hebben destijds samen met *stichting Zienn* (nu Wender - red.) een tehuis voor zwerfjongeren opgericht in Nieuweschans. Meer recentelijk hebben we hier met anderen het Joods Namenmonument mede mogelijk gemaakt, en aan de *Kulturele Haadstêd* (in 2018 was Leeuwarden Culturele Hoofdstad van Europa, red.) meegewerkt. In 1996 hebben we *Dekema State* gekocht in Jelsum en gered van de ondergang. Dat is een oud landhuis dat we hebben gerestaureerd en ingericht als museum. Er zit een hele grote tuin omheen en die hebben we weer helemaal in de oude glorie hersteld. Dat onderhouden we nu met meer dan honderd vrijwilligers en voor hen is het ook heel waardevol om daaraan mee te werken en deel van uit te maken.’

Smeerolie

Dat soort grote projecten zijn natuurlijk heel mooi, maar het gaat Jorrit en het OBW misschien nog wel meer om de kleine dingen.

‘Wij voelen onszelf de smeerolie in de samenleving. We doen heel veel aan allerlei kleine giften. Voor de scouting, voor *Jeugdcircus Saranti*, de bestrijding van jeugdcriminaliteit, voorlichting over drugs. Je kunt het zo gek niet bedenken, als het met de jeugd te maken heeft, geven wij daar geld aan. Per jaar krijgen we meer dan honderdvijftig verzoeken om subsidie en dan hebben we het alleen nog maar over de stad en gemeente Leeuwarden. Kleine initiatieven die goed zijn voor de jeugd, maar ook voor de ouderen zodat het leven van iedereen een klein beetje leuker wordt dan het was.’

Vanwaar dan ook nog eens die sponsoring van De Riepe? Daar is Jorrit kort over: ‘Wij vinden het heel belangrijk wat jullie doen, gewoon heel simpel.’ ♦

Ik geloof in mezelf

Tekst en fotografie **Ellen Floris**

‘Dit zijn mijn grootste vrienden’, lacht Peter van Gorkom (54) als ik door het blaffende welkomstcomité word binnengehaald. Als ik ga zitten, klimt Freedom, een enthousiaste Franse bulldog van ruim een jaar, direct bij me op schoot. Ik kan alleen niet schrijven zo, dus hij wordt naar zijn eigen plek gedirigeerd. Zijn maat Wolf is wat rustiger. Het is een vuilnisbakkenras uit Roemenië. Peter: ‘Wolf was zwaar getraumatiseerd toen ik ‘m vijf jaar geleden kreeg. Wat een ellende heeft dat beest meegemaakt.’ Hij neemt een diepe haal van zijn sjekkie. Peter, van het type ruwe bolster, blanke pit, kan zich wel wat identificeren met Wolf, erkent hij later. Ook hij is van ver gekomen, heeft veel meegemaakt, kent meer diepte- dan hoogtepunten.

Een greep uit zijn leven: hij wordt geboren in Naarden en groeit op in Almere Haven. Na de scheiding van zijn ouders verhuist hij met zijn moeder en jongere broertje naar Harlingen. Zijn moeder hertrouwt, maar Peter kan niet opschieten met zijn stiefvader. Door de problemen thuis stopt hij op zijn zestiende met school en gaat varen. Eerst als matroos, later als kapitein op een garnalenkotter. En nog weer later als baggeraar. Hij verdiende bakken met geld. ‘En niet alleen met vissen en baggeren’, grijnst hij veelbetekend. Als Peter eind 2017 ontdekt dat er geld

verduisterd is door een ex van hem en aangifte bij de politie doet, draait hij gelijk de bak in. Er blijkt nog 160 uur aan taakstraffen open te staan. ‘Dan heb je heel wat uitgevreten’, opper ik. Tja, hij was geen lieverdje, geeft hij toe. Een paar maanden later, in februari 2018, komt Peter vrij. Hij heeft helemaal niets meer: geen geld, geen vrienden, geen familie. En geen dak boven zijn hoofd. ‘Alleen de kleren die ik droeg waren van mezelf.’ Hij leeft op straat en raakt verslaafd aan alcohol en coke.

In 2019 vindt de ommekeer plaats. Peter krijgt een huis toegewezen in Leeuwarden. Deze kans om zijn leven weer op de rit te krijgen, grijpt hij met beide handen aan. Helemaal op eigen houtje kickt hij van zijn alcohol- en drugsverslaving af. In de officiële hulpverlening gelooft hij dan allang niet meer. ‘Problemen stoppen niet om vier uur ’s middags, hulpverleners zouden altijd bereikbaar moeten zijn.’ Het moet anders en het moet beter. Peter besluit het heft in eigen hand te nemen en richt de Stichting Project Freedom (SPF) op. Deze organisatie adviseert en ondersteunt (ex)-gedetineerden, daklozen en minima. De medewerkers, nu zes in getal, weten waar ze het over hebben. Peter: ‘Sommigen komen, net als ik, vanuit de hel.’ Hij gaat, vaak alleen, de straat op en spreekt daklozen aan en helpt waar

Een vriend

Ik had een vriend genaamd Jan, die ik verder niet echt goed kende. Dat klinkt wat vreemd, want vrienden kennen elkaar goed, maar onze vriendschap was een kroegvriendschap en dat is toch anders.

Zonder afspraak troffen we elkaar altijd op zaterdagavond, stipt om 23:15. Onze conversaties begonnen met rockmuziek, dwaalden af naar voetbal en eindigden weer met rock 'n' roll. Liefhebber Jan was een stuk ouder dan ik, maar was gelukkig niet blijven hangen bij de idolen uit zijn jonge jaren. Hij gruwde bijvoorbeeld van The Eagles en Queen en hield daarentegen van Dinosaur Jr. en de Drive-by Truckers. Ondanks streamingsdiensten en internetkanalen kocht hij cd's bij de vleet en zette hij trouw zijn eindejaarslijsten op Facebook. Dat al zijn zeven vrienden het even wisten. Ik ben nooit bij hem thuis geweest, maar vermoed dat hij tienduizenden platen en cd's had.

Aanvankelijk spraken we ook op vrijdagavonden af, zodat het vaak gebeurde dat het gesprek vrijdagavond ergens bleef steken en de zaterdagavond zonder haperingen verder ging. Dus zo: (ik, vrijdag 02:15, de jas al aan) 'Wat zo nou de beste liveplaat aller tijden zijn?' (Jan, zaterdag 23:16, de jas net uit) 'Moet je luisteren, dat is At Fillmore East van The Allman Brothers Band.'

Zijn verschijning was ook wel rock 'n' roll. Als zeventiger liep hij rond in een afgedragen spijkerjas en laarzen, alsof hij aanstonds naar een concert ging. Hij bewaarde zorgvuldig een zakje van platenwinkel Elpee voor nieuwe cd's en dronk soms Southern Comfort omdat dit het lievelingsdrankje van Janis Joplin was. Rock ordende zijn leven, zodat hij er op eigen wijze betekenis aan gaf.

Later gingen we elkaar minder zien – wel geregeld, niet elke week. Ons stamcafé verhuisde, ik werd iets volwassener. Het tijdstip veranderde ook van zaterdagavond naar vrijdagmiddag, omdat de gezondheid van Jan brozer werd. Onlangs stuurde ik hem een berichtje om weer eens af te spreken. Ik kreeg geen reactie en vernam van zijn naaste familie dat Jan er niet meer was. Te midden van zijn verzameling was hij in stilte uit het leven gegleden.

Zo gaat dat dus, als een vriendschap 'anders' is: je respecteert elkaars grenzen en kiest ervoor op neutraal terrein oeverloos te debiteren over de belangrijkste bijzaken in het leven. Dat lost niets op en het helpt je ook niet verder. Je beleeft er alleen wel enorm veel plezier aan.

JAAP KROL

nodig. Soms financieel, soms praktisch. Trots laat hij een paar filmpjes zien over bijzondere evenementen die SPF heeft georganiseerd. Het Snertfeest in de Harmonie bijvoorbeeld, in januari dit jaar. En eerste kerstdag vorig jaar organiseerden ze een prachtige dag voor mensen uit de wijk die zich eenzaam voelden. In het buurthuis werd niet alleen samen gekookt, maar ook samen gezongen, gegeten en gekletst. Overal blije gezichten. 'En daar doe je het voor, mensen weer laten voelen dat ze erbij horen, dat ze niet alleen zijn.'

Peter zegt een voorbeeld te willen zijn. 'Ik schaam me niet voor mijn verleden, er is overal wel wat.' Met emotie in zijn stem: 'Ik geloof in mezelf.' Hij is alles kwijtgeraakt door verslaving en verkeerde vrienden. Nú kan hij zijn vrienden op één hand tellen. Goede vrienden. Lachend: 'Waarvan ik er twee elke dag om me heen heb.' Daar zijn Wolf en Freedom het helemaal mee eens. De liefde is duidelijk wederzijds. ♦

Stichting Moedig Groningen

Door **Arnold de Meijer** Fotografie **Kevin Bekkering**

Na ruim twintig jaar heeft Evert Janse (67) afscheid genomen van Omroep Organisatie Groningen. Hij is trots op wat hij heeft betekend met name voor mensen die bij OOG hun eerste stappen in omroepland hebben gezet en daarmee succesvol zijn geworden. Evert is per 1 juli 2024 met pensioen gegaan, maar hij is er de man niet naar om achter de geraniums te gaan zitten. Omdat zijn hart en kennis nauw betrokken zijn bij de lokale en streekomroepen, is hij betrokken bij de herstructurering van dit omroeplandschap. Daarnaast is hij penningmeester van de stichting Moedig Groningen, een stichting die probeert door samenwerking met instanties de problemen inzichtelijker wil maken en de uitvoering beter op elkaar af te stemmen.

‘Wat armoedebestrijding betreft ben ik een laatbloeier’, vertelt Evert terwijl hij zijn theezakje op en neer beweegt in zijn kopje. ‘Een aantal mensen in mijn omgeving werken in de armoedebestrijding en ik dacht toen daar moet ik wat mee.’

Rechtvaardigheidsgevoel

‘Armoede druist enorm tegen mijn rechtvaardigheidsgevoel in. Dit kan en mag niet in een zo’n welvarend land als het onze. In mijn optiek is dat een collectief tekortschieten. Ik vind het onbestaanbaar dat kinderen zonder ontbijt naar school moeten. Dan kom je aan mensen hun bestaanszekerheid.’

Moedig Groningen

Evert Janse schrok van de hoeveelheid armoedeorganisaties die actief is. ‘Alleen al in Groningen 187. Iedereen doet op zijn eigen manier zijn best, maar in mijn optiek zou het goed zijn om een en ander op elkaar af te stemmen. Daar komt Moedig Groningen om de hoek kijken. In dialoog met relevante partijen uit het netwerk en ervaringsdeskundigen verkennen wij het thema en gezamenlijk zoeken we naar oplossingen. De stichting heeft daarmee een aanjaagrol om iedereen bewust te maken van wat er nu echt aan de hand is in de armoede- en schuldenvraagstukken. Samen zoeken de partijen naar oplossingen en verbeteringen van het vraagstuk. Deze gaan de deelnemende partijen vervolgens toepassen in de eigen organisatie. De opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld met het netwerk zodat zij er ook van kunnen leren.’

Speerpunten

Evert: ‘Moedig Groningen kent een aantal speerpunten, namelijk kinderen en/in armoede, schulden, werkende armen, het vormen van netwerken en het realiseren van een basisvoorziening. Wij werken daarbij nauw samen met de Hanzehogeschool en CMO STAMM om, zowel vrijwilligers als ook professionals meer kennis over armoede bij te brengen. In ons meedenkpanel praten maatschappelijke

kanaliseert armoedehulp

organisaties over hoe de dienstverlening beter geregeld kan worden voor de mensen met een krappe beurs. Ook wordt er gekeken naar manieren om hen beter te bereiken. Daarnaast zijn wij in samenwerking met de Gemeente Groningen en CMO STAMM in Sterk Netwerk bezig om organisatorische zaken beter op elkaar af te stemmen. Daarmee hopen wij te voorkomen dat een en ander vastloopt in de bureaucratische mallemlen.'

Mensen in hun kracht zetten

'Net als bij OOG streef ik bij Moedig Groningen eigenlijk maar een ding na en dat is met mensen aan tafel zitten, van gedachten wisselen en hen in hun kracht zetten. Dat is het mooiste wat er is.' ♦

HOROSCOOP

Illustratie Ilse Woltmeijer

Steenbok 22 december-20 januari

Besef dat een innerlijke transformatie net zo belangrijk is als een uiterlijke. Je hebt binnen de inrichting van jouw huis al heel wat bewerkstelligd. Nu zijn je gevoelens aan de beurt, zoek positieve mensen op om jou daarin te stimuleren. Kies beweging en ga vanuit de levensdans weer in balans.

Waterman 21 januari-19 februari

Over bepaalde kwesties denk jij diep en filosofisch na wat het meest zin kan geven in jouw leven. Door het intreden van planeet Pluto zal deze denkwijze alleen maar meer versterkt worden en je durft steeds grotere stappen te nemen om dingen te veranderen. Go with the flow!

Vissen 20 februari-20 maart

Op dat steeds aanwezige verantwoordelijkheidsgevoel voor alles en iedereen mag best een stuk minder zwaarte liggen. Maak jezelf vrijer door jouw eigen, nieuwe levensfase in te luiden en zeg gewoon nee als iemand te veel druk op je legt. Pluk de dag, eet een extra appel en vlieg er eens uit.

Ram 21 maart-20 april

Volg die bruisende energie die jij als Ram zijnde helemaal in je hebt. Deze maand ben jij inzetbaar voor van alles en nog wat. Mocht iemand je om een bepaalde reden trachten tegen te houden, probeer dan rustig en open te communiceren. Een goede vriendschap blijft op die manier standvastig.

Tweelingen 21 mei-21 juni

Prachtige kansen doen zich voor om naar feestjes te gaan, maar op den duur slaat de verveling snel toe. Eigenlijk zou jij de ware liefde zo graag willen tegenkomen en tegelijkertijd lokt de afwisseling en volgt intense teleurstelling. Hou vast wie echt belangrijk voor jou is en koester dat oprecht.

Kreeft 22 juni-22 juli

Door de constante aanwezigheid van Pluto zat jij de afgelopen jaren vastgehecht in oude patronen. Hierdoor hield een nieuwe stap jou tegen, maar er komt verandering aan. Ben je snel lichtgeraakt, probeer er niet te zwaar aan te tillen. Er doen zich voldoende ademmomenten voor, dus ga lucht happen en ontspan.

Leeuw 23 juli-23 augustus

Jij schittert als een stralende ster, die steeds feller oplicht. Door jouw volhardende ambities zul jij het in verschillende opzichten ver schoppen Leeuw! Wees voorzichtig met plotselinge obstakels die natuurlijk ook voor onzekerheid zorgen. Hou je hoofd omhoog als een stabiel anker en kies jouw eigen gekozen koers.

Maagd 24 augustus-22 september

Veel energie stoppen in de behoeften van anderen is een sterke kracht van jou, maar probeer deze maand jezelf in het centrum te plaatsen. Al heel lang wil je graag dat ene, belangrijke boek gaan lezen, onderneem actie. Het geeft de geest bevrijding en daardoor omhels jij je vrijheid.

Weegschaal 23 september-23 oktober

Als voorstander en verdediger van harmonieuze relaties raak je uit het veld geslagen wanneer een langdurige vriendschap abrupt eindigt. Dit had je niet aan zien komen en het overweldigt jou in vertwijfeling of deze breuk ooit nog valt te lijmen. Toch zoek jij opnieuw verbinding en zal jouw doorzettingsvermogen hoogtij vieren.

Schorpioen 24 oktober-22 november

Aan de buitenkant kom je soms koel over, maar diep van binnen kolkt een zee van intense emoties. Door een sterke behoefte aan zelfreflectie weet jij in veel omstandigheden gebruik te maken van jouw sterke wil. Die nieuwsgierige blik op oneindig lijkende vragen biedt zelfvertrouwen en jouw doel is toereikend.

Boogschutter 23 november-21 december

Veel mensen om jou heen zullen bepalen welke kant jij uit moet. Op zich is dit het compleet omgekeerde van wat jij gewend bent, maar probeer met hen mee te gaan. Blijf echter wel de bestuurder van jouw eigen voertuig: behoud de juiste koers en je bereikt de plek van bestemming.

Stier

21 april - 20 mei

Als iemand zijn dromen waarmaakt dan ben jij het wel. Zowel op je huidige werkplek als in je relatie ligt de rode loper al helemaal klaar. Als het te rooskleurig verloopt kun je soms wat huiverig zijn vanwege "te mooi om waar te zijn", maar vertrouw op je eigen intuïtie.

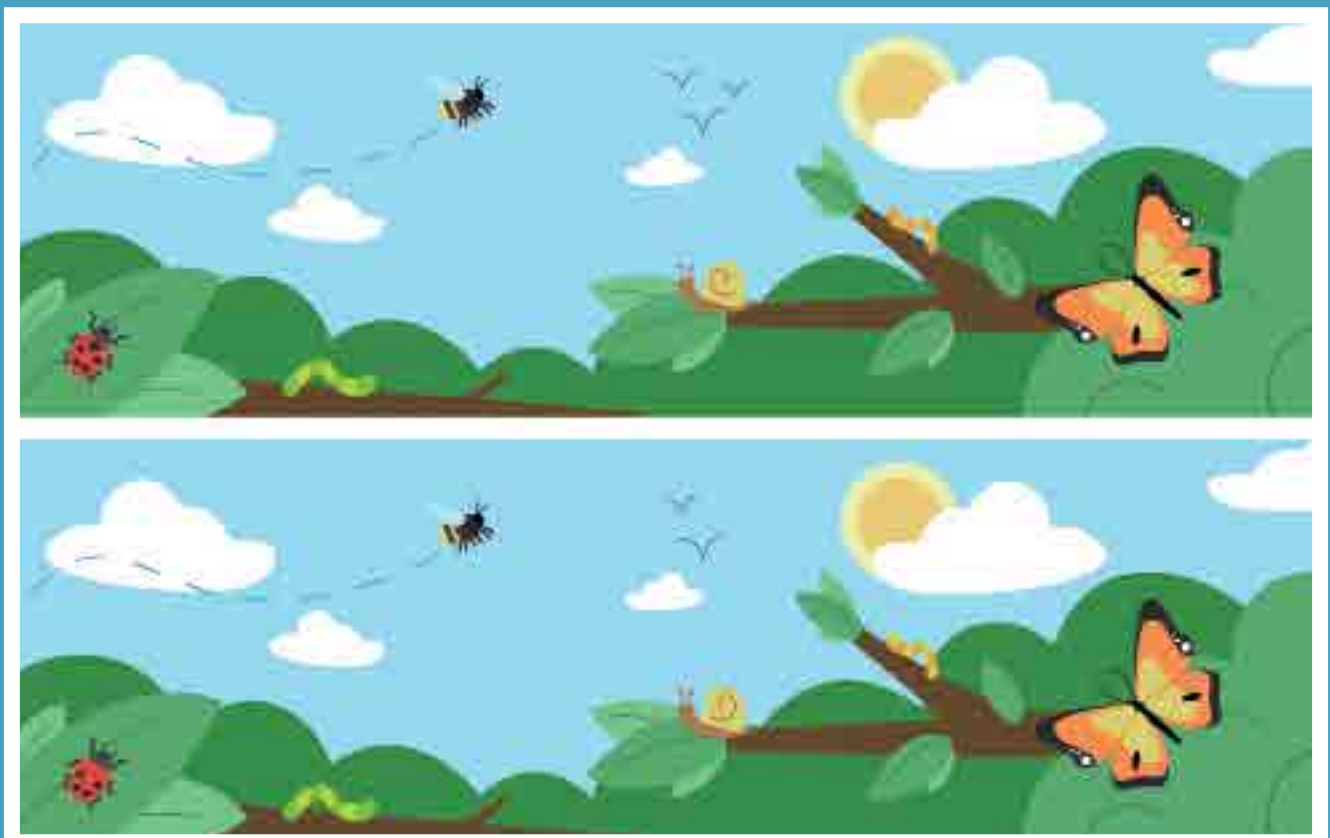

Door Robby Bakker

Zoek de 5 verschillen

Door Dionne Hagedoorn

Oekraïners in Marum

Door **Arnold Meijer** Fotografie **Frits Blom**

In de afgelopen anderhalf jaar heeft de gemeente Westerkwartier, naast het normale aantal vluchtelingen, circa vierhonderd Oekraïense vluchtelingen opgevangen. In Marum zijn dat er inmiddels honderdtwintig. Job van Haaften (64), medewerker statushouders en Iris Zijlstra (28), buurt maatschappelijk werker, zijn daar beide nauw bij betrokken.

‘Mijn aandacht richt zich vooral op de statushouders’, vertelt Job. ‘Dat is een andere tak van sport dan wat Iris doet. Bij mij gaat het vaak om problemen signaleren en doorverwijzen naar de juiste instantie. Veel van de statushouders willen vaak blijven en dat is bij de groepen waar Iris mee werkt vaak anders. Wij proberen hen die blijven op weg te helpen. We begeleiden hen met wonen, hoe vind ik werk, hoe schrijf ik een sollicitatie. Vrijwilligers zijn daarbij essentieel en daar is een chronisch tekort aan’, aldus Job.

‘Oekraïense vluchtelingen zijn niet anders dan andere ontheemden. Alleen slepen ze vaak nog een oorlogstrauma mee’, vertelt Iris. ‘Op de Oekraïense opvanglocaties draaien wij wekelijks een inloopspreekuur. Hierbij ondersteunen wij met veelal praktische vragen, maar ook vraagstukken rondom mentaal welbevinden. Mocht hierin een vermoeden zijn met betrekking tot trauma, dan schalen wij dit op naar specialistische zorg. Leerplichtige kinderen konden vorig jaar nog niet allemaal naar school, om deze reden hebben wij de Kidsclub opgezet, met knutselen, spelletjes en activiteiten,

twee keer per week. Inmiddels kunnen de kinderen naar school en is de Kidsclub komen te vervallen. In de vakantie organiseren wij vaak nog een groepsuitje voor de vier opvanglocaties.

‘Mensen die aangeven hier te willen blijven krijgen Nederlandse les om aan hun toekomst te werken. Zij die duidelijk aangeven weer terug te willen, proberen we zo plezierig mogelijk bezig te houden.’

Uitgangspunt is dat iedereen de baas is over zijn eigen leven

Volgens Iris sluit dat aan bij de veranderende positie van de gemeente. Iris: ‘Uitgangspunt is dat iedereen de baas is over zijn eigen leven. Het aansturen kan dan dus ook alleen gebeuren uit deze eigen regie. Wij doen pas iets als mensen erom vragen.’

Huisvesting is vaak een probleem. Op dit moment worden veel Oekraïners opgevangen in een oude leegstaande school. ‘Alle leeftijden door elkaar en er zijn twaalf dove mensen bij. Dat maakt communicatie nog lastiger. Het zou mooi zijn als de mensen op den duur in een tijdelijke woning terecht zouden kunnen.’ ♦

DOE MEE! wij zoeken een:

Tekstschrijver/Redactielid

Interessant of leuk aan deze vacature

Redactielid Arnold de Meijer aan het woord:

'Als redacteur van Straatmagazine De Riepe, heb ik het voorrecht om veel hele mooie mensen te mogen ontmoeten. Hun levensverhalen schrijf ik op en publiceer die in De Riepe. Daardoor, tenminste dat denk ik, draag ik bij aan meer begrip voor de onderbelichte kant van de samenleving. Ik geef ze niet alleen een stem, maar ook een gezicht. Ieder mens is de moeite waard. We moeten alleen de moeite doen om ieder mens vooral als medemens te willen zien. Wat is er nu mooier dan elkaar een beetje helpen. Mijn levensmotto is dan ook: Als we elkaar allemaal vasthouden, valt er niemand om.'

Taken en werkzaamheden

Studio SpinLink is een jonge, dynamische multimediastudio in Groningen en werkbedrijf aangesloten bij stichting WerkPro. Het is onze missie om creatieve mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt een kans te bieden om (weer) aan de slag te gaan.

Een belangrijk onderdeel van vrijwel alle producten die wij maken is, tekst. Veel van onze aandacht gaat uit naar het schrijven van teksten voor straatmagazine De Riepe en daar is deze vacature met name op gericht. Als tekstschrijver voor krijg je de opdracht om teksten te herzien of te herschrijven,

interviews af te nemen en te redigeren maar ook om zelfstandig een tekst te schrijven.

Bij ons kan je in een veilige omgeving aan de slag met jouw creatieve interesses of talenten. Naast tekst schrijven mag je altijd ook meedenken over teksten voor flyers, folders, magazines, websites en social media. Je krijgt hierbij de ruimte om in je eigen tempo te werken aan opdrachten. Meedoen is een mooie kans om weer in een werkritme te komen, andere creatievelingen te leren kennen en werkervaring op te doen.

Vaardigheden en kwaliteiten

- Creatief;
- Zelfstandig;
- Orgineel en een oor voor detail;
- Belangrijk is dat je iemand bent die geïnteresseerd is in het verhaal 'er achter'.

Enthousiast geworden?

Laat het ons weten, dan gaan we graag met je in gesprek!

Neem contact op met Dominique,
mail d.krauts@werkpro.nl of bel 06 114 781 11.

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion

Als de zon, tekentherapie

Bike Centre Dik, Groningen

Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep)

De Huismeesters, Groningen

Digno BV, Haren

Doesburg autoverhuur, Groningen

Dunk

Forum Groningen

Gemeente Groningen SoZaWe

Groninger Seaports

Groninger Kredietbank

Kluzzenbedrijf Jan

Kompas Zuidlaren

Lotus uitvaart, Thesinge

Bewindvoering en inkomensbeheer

Tekentherapie, opleiding en begeleiding

Van ventiel tot helm

Nieuws uit Groningen/Drenthe

Woningcorporatie stad Groningen

Informatietechnologie

Van sjoerband tot aanhangwagen

Deskundigheid in de geestelijke gezondheidszorg

Boeken, films en events

WIJ is dichtbij

Havendienstverlening

Sociale hulpverlening

Veur putjederij in en omt hoes

Specialist in financiële zorgverlening

Uitvaartverzorging en -begeleiding

Metaware BV, Groningen

New Nexus, Tynaarlo

Noorderlink, Groningen

Noorderpoort, Groningen

Old Burger Weeshuis, Leeuwarden

't Oortje Sieraden, Groningen

Praktikos, Assen

Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen

Rijschool Gerald, Peize

Rottinghuis aannemingsbedrijf BV, Groningen

Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen

Schilders de Vries, Groningen

Stichting Terwille, Groningen

Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen

Willem Rietman Interieur Tynaarlo

Cloudoplossingen managementsystemen

IT consultancy- en adviesbureau

Vacatures Noord Nederland

Beroepsopleiding in Groningen/Drenthe

Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied

Oorbellspecialzaak

Trainingsbureau

Gastvrij beveiligen

Auto- en motorrij school

Allround bouwbedrijf in het Noorden

Strafrechtadvocaat

Sterk in duurzaam ondernemen

Vrij van verslaving

Gezond begint in de mond

Meubiliar op maat

Volgende maand in De Riepe:

De Vermeer

In een voormalige, verbouwde basisschool te Assen bevindt zich nu activiteitencentrum De Vermeer. De Vermeer is er voor mensen die om verschillende redenen niet aan het werk kunnen, maar wel graag bezig willen zijn. Hier kunnen ze aan de slag met bijvoorbeeld handvaardigheid, hout, computers en boekbinden. Dit laatste gebeurt bij het Grafisch Centrum, een onderdeel van De Vermeer.

En verder:

- Armoedehulp alleen gebaat bij bestaanszekerheid
- Iedereen mag er zijn

Deze zal verschijnen rond
1 juni 2024

Oplossing puzzel van pagina 23

van links naar rechts:

- Stip op het lieverheerstbeestje mist
- Er mist een vogel
- Het huisje van de slak is gedraaid
- Kleuren van de rups zijn omgewisseld
- Nerf van het blad mist

Nu ook op social media

@de_riepe

@deriepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma, di, do, za, zo 10:30-17:30 uur
wo, vr 10:30-21:00 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermde Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermde wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken
of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00
uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen
10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3
langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertsstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND
Wonen Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

VEELERVEEN
Reïntegratie-centrum
De Spetse Hoeve
Spetsebrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597-541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK
Crisisopvang Leek
Oldebartweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN

Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel. 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin
Maatschappelijke Opvang voor
dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel. 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN

Dagopvang
Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
De Breehof - Beschermde wonen
Zijtak Westzijde 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam

HOOGEVEEN

Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN

Wonen Drachten
Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEWARDEN

Dagopvang
Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden
Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang
Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht
Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel. 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren
Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang
J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel
Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein
Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang
Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden
Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

**LIMOR Crisisopvang en
woonvoorziening de Kei**
De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermde Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM

Crisisopvang Burgum
Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Brege
Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebregge.nl

SNEEK

Sociaal Pensioen Sneek
Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg

Vier kamers voor dak- en thuislozen,
verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterwarfsstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang

Gonggrijpstraat
Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

De sfeer van Eurosonic

Door **Teun Boulogne** Fotografie **Marinus Hillenga**

Jesse Schaap loopt met twee camera's om zijn nek en oortjes in om tien uur 's morgens over de Vismarkt. Wij vragen hem: 'Wat heb je in je oren?'

'Dit is een playlist die ik heb gemaakt met muzikanten die hier op Eurosonic staan. Ik ga niet naar Eurosonic maar wil wel de sfeer vangen in en om het festival. En als ik dan door de stad loop dan wil ik gewoon alleen maar horen wat er op Eurosonic speelt, dus dan maak ik een hele lange lijst met alleen maar mensen die ik niet ken, dat is voornamelijk gitaar, rock.'

'Ik schiet de gezichten van Eurosonic. Als je nu door de stad loopt, praat ineens iedereen Engels en je weet gewoon of iemand muzikant is of in de muziekindustrie zit. Iedereen is in het zwart, allemaal met backpacks op en op OV-fietsen. Je ziet dat de stad een week wordt bevolkt door allemaal mensen die hier niet wonen en dat vind ik heel leuk.'

Jesse heeft naar eigen zeggen nog veel te leren. 'Van oorsprong ben ik ontwerper en ik vind fotografie heel leuk, maar ik merk dat ik daarmee tegen grenzen aanloop dus ik ga een opleiding doen op de Fotoacademie in Amsterdam.'

Op Instagram staat een verzameling met Jesse zijn straatfotografie, We Are Groningen. 'Daar doen we straatfotografie, dus juist mensen die het niet doorhebben, op de rug, juist niet te veel in het gezicht, gewoon een stadsbeeld maken. Mensen vragen om gefotografeerd te worden vind ik heel spannend, ik loop hier nu twee dagen rond en het is me nul keer gelukt.'